

શ્રી ડૉન્ટસ ફેડરેશન (સુરત શાખા)

તરફથી

દુકાળ ફંડના લાભાર્થે

ભજવવામાં આવેલા.

અવચવનો મુરખખો

તા. ૩ જુન ૧૯૧૯

— : છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર :—

નરેન્દ્ર નારણશંકર દવે.

ભાણેકલાલ મોતીલાલ કરવતીયા.

અંબાજીરોડ-સુરત,

૧. ખુશચદ અમીચંદના મી સુત જનન એ. પ્રો. પ્રેસમાં
પ્રભુશંકર નરભેરામ વ્યાસે છાપ્યું. ઠા. ખપાળીયા ચકલા-સુરત.

કોમત ૦-૧-૦

કાર્યક્રમ

પહેલો ભાગ

૧ મંગલાચરણ. (૧)

૨ તરતનો ગ્રેન્યુએટ.

(યુનીવર્સિટીમાંથી તરતનો પાસ થયેલો એક ગ્રેન્યુએટ જુવક પોતાનાં જ્ઞાન અને શક્તિ માટે બહુ ઉંચો અભિપ્રાય ધરાવે છે; અને એક ઓફીસમાં હેડ ક્લાર્કની જગા માટે પોતાનાં સર્ટીફિકેટ સાથે બગર રનએ દાખલ થાય છે. ત્યાં તેની ઉદ્વેગ અને અપમાન ભરેલી વર્તણૂકથી ઓફીસના સાહેબ તથા કારકુન વર્ગ ગુસ્સે થાય છે અને છેવટે તેને ઉગાઉ જવાળ આપી બનાવીને કાઢી મૂકે છે)

૩ Dr. Puffistuff (પફસ્ટફ નામના એક ડોક્ટરની આપવકાઇ.)

૪ ગાયન (૨)

૫ Trial of poets (પ્રખ્યાત અંગ્રેજી કવિઓ ઉપર ચલાવવામાં આવેલો કેસ.)

(શેક્સપીઅર, બાયરન, મીલ્ટન, ટેનીસન વગેરે બાળીતા કવિઓ ઉપર એક મોટો આરોપ મૂકવામાં આવે છે અને તેમના ઉપર રીતસર કામ ચલાવવામાં આવે છે. ફરિયાદ પણ તરફથી એમ દાખીત કરવામાં આવે છે કે

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૦૨૨ યર્ગાંક

પુસ્તકનું નામ મવમવનો પુરખો

વિષય ૬-૧૩

આ કવિઓ મોટા શુન્દેગાર છે. તેમણે ઘણાં કૂર કામે કરેલાં છે અને તેથી તેઓ શિક્ષાને પાત્ર છે. બચાવપક્ષ તરફથી એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે જે શુન્દાઓનો આરોપ કવિઓ ઉપર મૂકવામાં આવ્યો છે તે તેમણે જાણી જોઈને કરેલા નથી પણ તેમની ગાંડાઈથી કરવામાં આવેલા છે અને તેથી તેઓ સજાને લાયક નથી. બન્ને બાજુની તકશર સાંભળ્યા પછી ન્યાયાધીશ બહુજ રમુઝ રીતે પોતાનો ચુકાદો આપે છે.)

૬ કરણ અને માધવ

(કરણના કિલ્લાની સામે અશ્વાઉદીનનું લશ્કર આવી પડેલું છે અને કરણ એ લશ્કરની ચર્ચા જોવાને માટે રાત્રે બહાર નીકળેલો છે અને માધવ પણ તેવીજ રીતે કિલ્લાની ચર્ચા જોવા જતાં સામસામા મળે છે.)

૭ ગાયન (૩)

૮ ધંધાની પસંદગી

૯ એક તોતડાનો સત્યાગ્રહ

૧૦ અર્થાનર્થકર શાસ્ત્રી.

(બહુજ થોડું સંસ્કૃત જાણતા હોવા છતાં ધણું જાણવાનો ડોળ કરનાર એક કથાકાર (હરદાસ) પોતાની કથા શ્રોતા વર્ગની આગળ કરે છે અને જુદા જુદા પ્રલોકોના કકડા એકઠા કરી વિચિત્ર અને તદ્દન નવાજ પ્રલોકો બનાવીને બોલે છે. પ્રલોકોના ખોટા અર્થ કરી પોતાની હાંસિયારીનો આકાશ કરે છે.)

બીજો ભાગ.

૧૧ કૂરસિંહ ઠાકોર અને વાણિયો.

૧૨ ગાયન (૪)

૧૩ ' Dumb Magic ' (બકુની કરામત)

૧૪ ગાયન (૫)

૧૫ ખુબસુરત બદામાંથી એક પ્રવેશ.

(રાજાનું ખૂન કરી શમ્સાએ ગાદી છીનવી લીધી છે છે અને ત્યાર પછી મરહુમના શાહઝાદાના રક્ષક વફાહાર સેનાપતિ તૌશીકને શાહઝાદો સોંપી દેવાને માટે સમજાવે છે. પણ તૌશીક માનતો નથી કારણ કે વખતે શમ્સા તેનું ખૂન કરે ત્યારે શમ્સા તૌશીકને તેને મારી નાંખવા માટે ધમકી આપે છે. તોપણ વફાહાર તૌશીક શાહઝાદાને ન સોંપવાના દૃઢ નિશ્ચયની અંદર નિશ્ચય રહે છે)

૧૬ સરસ્વતીચંદ્રમાંથી એક સંવાદ

૧૭ ગાયન (૬)

૧૮ બટનું લોપાળું

૧૯ ગાયન (૭)

National Anthem

ગાયન નં. ૧

યશદાર્ઢ સદાય દયાય છે,
 ધર્મતણુ' ખીજ દયા જગતમાં;
 વિરલજનો હાખે નિજ કૃતિમાં,
 સ્વર્ગસદનનાં દ્વાર યશાળાં;
 સતત વિશાળ રખાય છે—યશ૦ ૧

નિર્ધનીને પોષણુ' સાધન,
 શ્રીમંતકરમાં સઘળું નિજધન;
 અન્નજીવન છે સત્ય આ જગમાં,
 એથીજ સર્વ સધાય છે—યશ૦ ૨

અન્ન માટે લાખો ટળવળતા,
 કૈક ંહાલાં નિજ ખાળો ત્યજતા;
 કૈક મરણુને શરણુજ થાતા,
 નિરખી હૃદય ઇઝરાય છે—યશ૦ ૩

પ્રાણુ ખચાવો ! પ્રાણુ ખચાવો,
 વાણી એ જ્યાં ત્યાં સુણાય છે;
 અશ્રુપુરણુ નેત્રોને લુછવાં,
 ધનિનાં દયાલુ એ કાર્ય છે—યશ૦ ૪

સુણી અમારી નમ્ર વિનંતી,
 આશ્રય દો પરમાર્થી ઉમંગી;

પુણ્ય પરમની પુનિત મુગંધી,
લલિત જગે પ્રસરાય છે—યશ૦ પ
લ. લા. વ્યાસ.

ગાયન નં. ૩

અમે તો ભારતભક્ત કુમાર
અમારા ઉજ્જવલ અમૃતસાર—અમે તો
આત્મ પ્રભુદ્ધ અમારાં ઓપે
ઓપે રગરગ રાષ્ટ્ર
ચિન્તનવન્ત ક્રિયા અમ ઓપે
ઓપે ઓજ વિરાટ—અમે તો
જીવન જ્યોતિ સુધાને શિવતા
અમ અંતર ઉછવાસ
જ્ઞાપિ, શક્તિ ને સંસિદ્ધિ
અમ ઉત્થાન વિલાસ—અમે તો
યોગ અમે પ્રવૃત્તિ પ્રેર્યા
ધરીએ સાંગોપાંગ
યજ્ઞ ઉંડેરા રાષ્ટ્રીયતાના
યજ્ઞએ ધર્મ્ય પુરાણ—અમે તો
પ્રાણતણા પ્રાણણ અમ સર્વે
આર્યતણા અમ આર્ય
ગીતાગ્નન, કુરાન, અવસ્તા
અમ ક્ષાત્રવ્ય સુધાય—અમે તો

ગાયન નં. ૪

મુંબઈ ગુજરાતી નાટક મંડળીના “સુધાયંત્ર”માંથી.

સમજાવ્યું સખા કેરા સ્નેહે,

જાગી જ્યોત સ્વયં પ્રીતિ દેહે.

પ્રિય લોચને નવ તેજ પ્રેમ પ્રદીપના ચમકી રહ્યા

આ પુણ્યમય દર્શનયત્રી ધન વિમિર પઠ અજાપી રહ્યા

કિરણ સ્પર્શે સુહૃદનાં આ હૃદ કુસુમ ઉઘડી ગયાં

આત્મ કમલે જ્ઞાનનાં પીયુષકાં ઉભરી રહ્યા

ન્યાંર જાદુ છુપ્યાં સ્નેહી નેહે—સમજાવ્યું.

ગાયન નં. ૫

ધુધટકે પટ જોલ...રે, તોહે શમ મીલેંગે

ધુધટકે પટ જોલ.

ઘટ ઘટમેં જસે શમ રમૈયા સુમરત તું મત બૂલરી

કહત કખીરા સુનો બાઈ સાધુ, આસનપેં મત ડોલ

ધુધટકે પટ જોલ.

ગાયન નં. ૬

(શ્રી કચ્છનીતિદર્શક નાટક સમાજના ન્યાયસિંધુમાંનું ગાયન)

હુખી હીલતું હઈ જાણે હુખી (૨)

સુખીના મનને છે સંસાર.....હુખી

વિરહના વિલાપે ખુટયું નયણે નીર (૨)

જાણેલું મરણું શરીર.....હુખી

સંસારસમુદ્રે ડુબી પ્રેમ નાવ (૨)
તણાતો દિવાનો પ્રભુ તારી સહાય.....ડુબી

ગાયન નં. ૭

(શ્રી ૧૬૨૨ ગ નાટક સમાજના સતી સવિતામાંનું ગાયન)
કોઈ જન જાતિ ના રહેશે ના જગત રહેવાનું છે
જગનિયંતા નાથનું બસ નામ એક રહેવાનું છે....કોઈ
જો વિચારી જગત તારી આખી બીજતું દીસે
અસ્ત એક દિન તું સમજ ના તન જોળન રહેવાનું છે....કોઈ
જો વિચારી નાર તારી પલ ના તુજને છોડતી
હેહુ શબવત થઈ જશે ત્યાં દૂર સૌ રહેવાનું છે....કોઈ
આવશે સૌ સાથના ને લાવશે કાઠી કંદન
આગ અંગ પર જ્યાં લગાડી શું પછી રહેવાનું છે....કોઈ
કર લલાઈ સર્વ લાઈ બેનને પથુ પંખી પર
દ્રશ્ય જગના દરેકરે શુભ એ રસિક રહેવાનું છે....કોઈ

ધંધાની પસંદગીમાંનું ગાયન.

કમાયા દ્રવ્યના બળધી, બળ્યું તે ખલકમાં જીવ્યું
કમાયા દ્રવ્ય વ્યાપારે, બળ્યું તે ખલકમાં જીવ્યું
કમાયા ખૂબ અછલથી, બળ્યું તે ખલકમાં જીવ્યું
કમાયા રોગબિછાને, બળ્યું તે ખલકમાં જીવ્યું
કમાયા દ્રવ્ય જ્યાં કપટે, બળ્યું તે ખલકમાં જીવ્યું
કમાયા કામિનીકેર, ખરું તે ખલકમાં જીવ્યું
કમાયા પ્રેમ આવાસે, ખરું તે ખલકમાં જીવ્યું

